

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ

שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
שמיני

מאמרי

החודש הזה לכם
א"ר אלעזר עתידין צדיקים
תרצ"ד

◦

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

SEFER HAMAAMORIM—5694-5695
MAAMOR HACHODESH; AMAR R' ELAZAR 5694

Copyright © 2024

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDER DEPARTMENT:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch®.

פתח דבר

לקראת יו"ד שבט הבע"ל, יום הסתלקות־הילולא של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מדפיסים אנו בזה – בפעם הראשונה מגוכתי"ק – ד"ה החודש הזה לכם, והמשכו – ד"ה א"ר אלעזר עתידין צדיקים, שנאמרו בש"פ ויקרא, ר"ח ניסן, פרשת החודש, ולמחרתו – יום א', ב' ניסן – תרצ"ד (תדפיס מספר המאמרים תרצ"ד שמכינים לדפוס).

המאמרים נכתבו ע"י כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ואח"כ נעתקו במכונת כתיבה והוסיף בהם כמה ענינים בכתי"ק.

לחביבותא דמילתא – באה בתחילת הקונטרס פאקסימיליא מכת"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

*

לתועלת הלומדים באו בשולי הגליון מראה מקומות וציונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אהרן לייב שי' (בהרשד"ב) ראסקין*.

מערכת „אוצר החסידים”

ר"ח שבט, ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ"י.

(* הגהת הגליונות נעשתה ע"י הרה"ת ר' יהושע העשל שי' הכהן יארמוש.)

בס"ד, ש"פ ויקרא, פרשת החודש, רצ"ד.

החדש! הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה. וצ"ל: מהו"ע כפל הענין באמרו ראשון הוא לכם לחדשי השנה, הרי אחר שכבר נא' החדש הזה הוא ראש חדשים, מהו עוד ראשון הוא לכם, ומהו אמרו לכם ועוד כופלו, דלכא' הי' לו לאמר החדש הזה ראש חדשי השנה, ומהו האריכות דהחדש הזה הוא ראש חדשים והוא ראשון לחדשי השנה. והנה מאמרו ראשון הוא לכם לחדשי השנה, מזה מוכן, דזה מה שהחדש הזה הוא ראש חדשים אינו ענין חדשי השנה, דאל"כ לא הי' מזכיר אח"כ ראשון הוא לחדשי השנה, ואנו יודעים מזה ב' ענינים, הא', די' בחינה ומדריגה שהוא ראש חדשי ואינו מענין חדשי השנה, ועוד יש בראש חדשים זה גם מדרי' שהוא ראשון לחדשי השנה, וגם הוא אינו מענין חדשי השנה דעולם, והב', שהציווי הוא דהראש חדשים שאינו מענין חדשי השנה הוא דוקא יהי' ראשון לחדשי השנה, וצ"ל מהו הבחינה ומדריגה דראש חדשים שאינו מחדשי השנה, ומהו"ע תוכן הציווי דראש חדשים הוא יהי' ראשון גם לחדשי השנה דעולם, והיינו דגם בהחדשי השנה דעולם יהי' ההמשכה והגילוי דראש חדשים. אשר ממוצא דבר אנו יודעים די' ב' בחינות ומדריגות שהם ראש וראשון, דההפרש ביניהם הוא דראשון ענינו התחלה, וכמו בענין

-
- (1) מאמר זה ושל אחריו (ד"ה א"ר אלעזר עתידין צדיקים) הם המשך אחד. המאמרים מיוסדים, כנראה, על ד"ה החודש דש"פ בא, יו"ד שבט, עטר"מ. יא"צ** (סה"מ עטר"ת ע' קצו ואילך)***.
- (2) בא יב, ב.
- (3) ראה של"ה קמ, ב. הובא בד"ה החודש באוה"ת בא ע' רעז. רד"ה הנ"ל אעת"ר (סה"מ אעת"ר ע' נו).
-

* עוד מאמרים שמיוסדים, כנראה, על מאמר זה: ד"ה החודש תרפ"ב (סה"מ תרפ"ב ע' קפב ואילך); ד"ה טוב שם תרפ"ז (סה"מ תרפ"ז ע' קנד ואילך); ד"ה אתה הראת לדעת תש"ג (סה"מ תש"ג ע' 62 ואילך). ** יא"צ צייט של כבוד אמו הרבנית הצדקנית מרת רבקה נ"ע ז"ע – יו"ד שבט תרע"ד (ראה אודותה – רשימת „דברי ימי הרבנית רבקה“ (קה"ת, תשע"ד)).

*** שמיוסד, כנראה, על ד"ה הנ"ל תרל"ד (סה"מ תרל"ד ח"א ס"ע קט ואילך)*, שמיוסד, כנראה, על: אוה"ת בא ע' רטב; ד"ה ויאמר גו' בא תר"ל ותרמ"ב (סה"מ תר"ל ח"א ע' קנב ואילך). תרמ"ב ע' קכ ואילך)*, (שחלקם) מיוסדים, כנראה, על אוה"ת שמות ע' כט ואילך.

- א) עוד מאמרים שמיוסדים, כנראה, על מאמר זה: ד"ה החודש תרנ"א (סה"מ תרנ"א ע' גג); חלק מד"ה על כן יאמרו המושלים עת"ר (סה"מ עת"ר ע' ער ואילך).
- ב) עוד מאמרים שמיוסדים, כנראה, על ד"ה ויאמר גו' בא תר"ל ותרמ"ב: ד"ה הנ"ל תרס"ח (סה"מ תרס"ח ע' פא ואילך); המשך תער"ב פשו' ואילך (ח"ג ע' תתנב ואילך); ד"ה אתה אחד תש"ב (סה"מ תש"ב ע' 72 ואילך).

המספר דראשון הוא התחלה מה שאחריו בא שני ושלישי וכו', וראש ענינו מה שכולל הכל⁴, וכמו בגוף האדם הרי הראש כולל כל חיות כחות הנפש ופעולותיהם באברי הגוף, וכמ"ש רבינו נ"ע בפנ"א⁵, והיינו דכל האברים יש להם מקום מיוחד בראש אשר שם נמצא אותו הגיד דרוח חיים אשר בו וע"י נמשך החיות והכח השייך אל האבר ההוא, כי כל בריאותם ופעולתם של האברים הכל כאשר לכל תלוי במעמד ומצב בריאותם והתפתחותם של גידי האברים כמו שהם נמצאי' בראש הכולל כל חיות הגוף, והיינו דהראש עצמו הרי יש בו ב' ענינים, הא', פרטי, והם פעולות הפרטיות המתיחסות אליו ביחוד והם ענג רצון שכל ומח', והב', כללי, מה ששייך לכל האברים שהם הכלים והאורות שלהם שהם הכחות. דהנה בחולי הגוף ר"ל יש ב' אופנים, הא', חולי האבר, והב', חולי המקור שהוא הגיד שבראש השייך להאבר ההוא, אשר באמת הנה גם בהראש עצמו, היינו שהראש הוא אבר פרטי כנ"ל יש בו עצמו ג"כ ב' הענינים דפרטי וכללי. דהנה הראש בפעולותיו הפרטים דענג רצון שכל ומח' ה"ה אבר פרטי, כמו העין בפעולת הראי' והאזן בפעולת השמיעה והרגל בפעולת ההילוך, וא"כ הרי גם ענין פעולותיו הפרטיים של הראש תלויים במעמד ומצב בריאות הגידים השייכים לפעולות ההם כמו שהם נמצאי' בחלק הראש שהוא כללי הכולל כל כחות הגוף, דזהו"ע הראש שכולל הכל, וגידי הרוח חיים של האברים הנמצאי' בראש הן המה ההתחלה והראשון של הכח וחיות האבר הפועל פעולת הכח ההוא. כן הוא בגוף האדם, וכן הוא גם בענין הזמן דיש בו ראש וראשון, דר"ה הוא ראש הכולל חיות כל השנה⁶, וממנו מתחלק אח"כ ל"ב חדשי השנה, וכל חדש מתחלק לימים, וכל יום לשעות וכל שעה לרגעים, אשר כללות כולם הם כלולי' תחלה בהראש דשנה ואח"כ בא בראשי חדשים דחדשי השנה, וכן בהראשון לחדשי השנה, ור"ה הוא בתשרי, ומהו אומרו על ניסן ראשון הוא לכם לחדשי השנה, ובמה הוא יתרון המעלה דראש דניסן על הראש דתשרי, אשר מתוכן הענין מובן דחדשי השנה מתיחסים אל הראש דתשרי, אלא שבא הציווי דלכם יהי' הראש דניסן גם ראשון לחדשי השנה. אך הענין הוא, דהנה אי' במד"ר (שמות פט"ו פיסקא י"ב)⁷ משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו ר"ח של גאולה שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל. והיינו דתשרי וניסן שניהם ראש, דתשרי הוא חדש של בריאת העולם והוא ראש השנה אשר הוא כדוגמת ראשית הבריא', וכמא"ז זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, דבכל שנה ושנה הנה ר"ה הוא כתחלת הבריאה ממש, וניסן הוא חדש של גאולה, וזהו

4 ראה עטרת ראש שער ר"ה פ"א ואילך.

5 ב[תניא] פנ"א: עא, א ואילך.

6 פיסקא י"ב: בשמו"ר שלפנינו: פיסקא יא.

7 נוסח תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כו, א).

החדש הזה, דניסן חדש הגאולה, הוא רק לכם, והוא היינו הגאולה הוא ראש של כל עניני התחדשות ואשר ע"כ ראשון יהי לכם גם לחדשי השנה.

והענין הוא⁸, דהנה רש"י ר"פ בראשי⁹ כתב, אר"י¹⁰ לא הי' צריך להתחיל את התו' אלא מהחדש הזה לכם², ומה טעם פתח בבראשית, משום כח¹¹ מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים. ופי' בעמה"מ¹² ע"פ הקבלה, דזהו סוד הצמצום שנעשה חלל ומקו"פ, שמזה שרש התהוות הכלים¹³ להוות ולהחיות ב"ע שז"ע מע"ב¹⁴, ואח"כ כתי"י¹⁵ וינחהו בג"ע לעבדה ולשמרה¹⁶, דהכוונה הוא להמשיך תוס' אורות ע"י הקו, עד שלעתיד יהי' גילוי אוא"ס אחר הצמצום כמו קודם הצמצום. והנה ע"י חטא עה"ד נתרבה גבול החיצונים, וע"י שעבוד מצרים זכו למ"ת להמשיך ע"י התו' גילוי אוא"ס, דלאום מלאום יאמק¹⁷, דכאשר נתרבה גבול החיצוני' לא נמשך האור בקדושה, וע"י שסבלו מרירות דמצרי' בשעבוד חומר ולבנים, נתתקנו וזכו למ"ת, שניתן להם תומ"צ, ועי"ז ממשיכים גילוי אוא"ס ב"ה.

והנה מה שביאר הע"ה¹⁸ דע"י תומ"צ ממשיכי' גילוי אוא"ס עד שלעתיד יהי' הגילוי דאוא"ס אחר הצמצום כמו שהי' קודם הצמצום, צריך ביאור, דהלא בהמשכה זו אין בו חידוש בעקרו על מה שהאיר קודם הצמצום, והיינו

---

(8) בהבא לקמן (עד פיסקא ,ובעומק הענין") – ראה ד"ה החודש עטר"ת שבהערה 1; אוה"ת בא, סה"מ תרל"ד ועת"ר שבהערה הנ"ל בשוה"ג.

(9) א, א (ד"ה בראשית).

(10) = אמר ר' יצחק.

(11) תהלים קיא, ו.

(12) = בעמק המלך שער א (שער שעשועי המלך) פ"א. וראה גם סה"מ תרנ"ט ע' צד. המשך תרס"ו ע' ה ואילך. ע' תקפו. ס"ע תריג. ע' תרעא ואילך. סה"מ תרפ"ד ע' פב. ד"ה בראשית ברא תשל"ח (סה"מ מלוקט ח"א ע' רסו. בהוצאה החדשה – ח"א ע' רלו). לקו"ש ח"כ ע' 2.

(13) ראה המשך תער"ב פ"ח (ח"א ע' יז). וש"נ.

(14) = מעשה בראשית.

(15) בראשית ב, טו.

(16) „שקאי על העבודה דתומ"צ, לעבדה זה רמ"ח מ"ע ולשמרה זה שס"ה מל"ת" (ד"ה בראשית ברא תשל"ח שם). וראה עמק המלך שם פ"ב: „כמו שאומר הזוהר לעבדה במצות עשה ולשמרה במצות לא תעשה”.

(17) תולדות כה, כג.

(18) = העמק המלך (ראה הערה 12).

(* ראה תיב"ע עה"פ. זחר ח"א כז, א. ח"ב קסה, ב. תקו"ז תכ"א (סב, א). תנ"ה (פח, ב). ילקוט ראובני עה"פ. לקוטי הש"ס להארי"ז אבות פ"א מ"ב. שער מאמרי רז"ל להארי"ז אבות פ"א, א. לקו"ת שה"ש מז,

דהחידוש שנעשה ע"י העבודה בתו"מ הוא רק בב' ענינים, הא', מה שמתתקן הפגם מה שנפגם ע"י חטא עה"ד, והב', מה שבתחלה לפני הצמצום הי' גילוי האור מצד כי חפץ חסד הוא¹⁹, דטבע הטוב להיטיב²⁰, והמשכה זו שע"י תו"מ היא ע"י עבודת הנברא. דודאי הדבר דב' ענינים אלו הם התחדשות, אבל אינו עדיין ההתחדשות העיקרי תו"מ דענינם להוסיף אור, וכדאי' בזהר²¹ דכל ענין התומ"צ הוא לאתקנא רזא דשמי²², דלכאור' א"מ מהו"ע רזא דשמי, והול"ל לאתקנא שמי, מהו אומרו רזא דשמי. אך הענין הוא, דהנה כתב הרמב"ם (הל' יסוה"ת פ"ו ה"א) כל המאבד (מוחק²³) שם מן השמות הקדושים הטהורים שנקרא בהם הקב"ה לוקה מן התורה, (הלכה ב') ושבעה שמות הם וכו', שהן ה' שמות שאינן נמחקין²⁴, וכמבו' במ"א²⁵ אשר בפרטי' הם עשר שמות, אשר כל שם ושם הוא בספי' ומדה ידוע ממדותיו של הקב"ה, דשם אל בחסד²⁶ וש' אלקי' בגבו²⁷, דבכדי שיומשך מאוא"ס דלאו מכל אינון מדות איהו כלל²⁸ במדת החסד, שיהי' עולם חסד יבנה²⁹, הוא בחי' שם והארה לבד, וכמו"כ במדת הגבו', וכן בכל המדות, הכל הוא רק אורות וגילויים שהן הארה לבד, והם הארות הבאי' ע"י הצמצום, כי אינו בערך כלל שמאוא"ס יומשך בהמדות, ורק ע"י הצמצום נמשך הארה שמתלבש בהמדות, ובכדי שתהי' המשכה זו והתלבשות זאת זהו ע"י המצות, דרמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא³⁰, שזהו בחי' החיות פנימי דאברין דמלכא, והיינו דע"י מצוה זו נמשך אוא"ס במדה זו, וע"י מצוה אחרת נמשך במדה שני'. וזהו רזא דשמי' האוא"ס הנמשך ע"י המצות.

(19) מיכה ז, יח.

(20) ראה עמק המלך שבהערה 12. תניא שעהיוה"א פ"ד. מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' ה. וש"נ.

(21) כ"ה בכ"מ בשם הזהר – תו"א שמות מט, ד. יתרו סז, ד. ועוד.

(22) בהבא לקמן – ראה תו"א שמות שם. וראה גם סה"מ עטר"ת ע' נו ואילך. תרח"ץ ס"ע קו ואילך.

(23) ראה תוספתא מכות פ"ד, ה. ספרי ופרש"י פ' ראה יב, ד. רמב"ם שם ה"ב.

(24) ראה שבועות לה, א.

(25) ראה זח"ג י, סע"ב ואילך. פרדס שער א (עשר ולא תשע) פ"י. שער כ (שער השמות) פ"א ואילך. לקו"ת ר"ה נה, ד. סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תקסט. תרנ"ה ע' נ ואילך. תרס"ה ע' רל. תער"ב פת"כ (ח"ד ע' אקעה). סה"מ תרח"ץ ע' קמג. וראה לקו"ש חכ"א ע' 195 הערה 60.

(26) ראה זח"ג סה, א. פרדס שער כ (שער השמות) פ"א. פ"ה. עץ חיים שער מד (שער השמות) פ"ו. תו"א נח י, סע"ב.

(27) ראה זח"ב פג, ב. פרדס שם פ"א. פ"ז. עץ חיים שם. תו"א שם.

(28) תקו"ז בהקדמה (י, ב).

(29) תהלים פט, ג.

(30) ראה תקו"ז תיקון ל (עד, א). תניא רפכ"ג.

אך עיקר ענין לאתקנא רזא דשמי' הוא להמשיך בחי' שמו הגדול, וכמא' ³¹ עד שלא נבה"ע ה' הוא ושמו בלבד, שהוא בחי' אוא"ס שלפני הצמצום, והיינו האוא"ס שנתעלם בשביל העולמות. דקודם הצמצום ה' האוא"ס מאיר בגילוי, ולא ה' מקום לעמידת העולמות ³², ונתצמצם ונתעלם האור, וע"י התומ"צ ממשיכים גילוי האוא"ס ³³. דהנה ²² כתי' ³⁴ וארא אל אברהם וגו' ושמי הוי' לא נודעתי להם, דהשית אלפי שנין דהוה עלמא ³⁵, הנה שני אלפים תהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח ³⁶, ובשני אלפים תהו לא ה' גילוי שם הוי', ואפי' להאבות שהיו תחלת שני אלפים תורה לא ה' גילוי שם הוי', והיינו דכשם שבתחלת הבריאה ממש במע"ב אינו נזכר ש' הוי', דל"ב פעמי' אלקים נא' במע"ב ³⁷, ושם הוי' לא נאמר עד אחר השבת, דכתי' ³⁸ ביום עשות הוי' אלקי' ארץ ושמים, הנה כמו"כ בתחלת ברה"ע לא ה' גילוי ש' הוי' עד משה. והענין בזה הוא דכמו שבימים הנה שבת שהוא שביעי לימים ³⁹ נמשך הגילוי דש' הוי', וכמ"ש ⁴⁰ שער החצר הפנימי' הפונה קדים סגור יהי' ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח ימי המעשה וביום השבת ר"ת ש' הוי' כסדרו ⁴¹, או המעשה וביום השבת יפתח ר"ת ש' הוי' למפרע ⁴², והיינו דבשבת מאיר גילוי ש' הוי' וכמ"ש ⁴³ שבת להוי'. כמו"כ אפי' להאבות הגם שעשו הכנה למ"ת ⁴⁴, מ"מ ושמי הוי' לא נודעתי להם, רק למשה, שהי' דור שביעי לאברהם ³⁹, נגלה ש' הוי', דבתחלת שליחותו נא' לו ש' הוי' כמ"פ ⁴⁵, ומקרא מלא דיבר הכתוב ⁴⁶ וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי', דכל תוכן מאמר ה' למשה במקרא זה הוא שנגלה לו שם הוי', ולא זו בלבד שנגלה לו שם הוי' אלא עוד נצטוו לגלות ש' הוי' לכנס", דזהו"ע הציווי

31) פרקי דר"א פ"ג: „עד שלא נברא העולם ה' הקב"ה ושמו הגדול בלבד“.

32) עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב.

33) ראה גם סה"מ עטר"ת שם (ע' נח). תרח"ץ שם (ע' קיד).

34) וארא ו, ג.

35) ר"ה לא, א. סנהדרין צז, סע"א. ע"ז ט, א.

36) סנהדרין וע"ז שם.

37) ראה זח"ג פ"א, ב (ברע"מ). זהר חדש צד, ד. צו, ב. ונפרטו שם קיב, ג"ד. פרדס שער יב (שער

הנתיבות) פ"ב. לקו"ת אמור לג, ד. תצא לט, ריש ע"ג. שה"ש לא, ריש ע"ד. לב, ד. ובכ"מ.

38) בראשית ב, ד.

39) ראה ויקר' פכ"ט, יא.

40) יחזקאל מו, א (בשינוי).

41) ראה שער הפסוקים להאריז"ל ס"פ פינחס. פרי עץ חיים שער ר"ח פ"ב.

42) ראה גם סה"מ תרל"ה ח"א ע' נד. ע' עט בשוה"ג.

43) יתרו כ, י. ואתחנן ה, יד.

44) ראה תוי"א לך לך יא, סע"ג. ועם הוספות – אוה"ת לך לך ח"ד תרצב, א.

45) = כמה פעמים.

46) וארא ו, ב.

לכן אמר לבני אני הוי' 47, שנצטוו לגלות ש' הוי' לכנס"י מה שלהאבות לא נדע. וזהו לאתקנא רוא, השם שהוא רז לגבי עולמות, שהרי נתעלם בשביל העולמות, וגם להאבות לא נתגלה כ"א למשה, ולנש"י נתגלה ע"י התורה, וזהו רזא דשמי' שהוא רז וסוד, אבל מתגלה הוא ע"י תומ"צ, וכמו שאנו אומרים 48 וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול, גילויי בחי' שמו הגדול 49.

ובעומק הענין ידוע הוא דהז' שמות שאינם נמחקין 24 ישנם גם באוא"ס שלפני הצמצום. דהנה כתי' 50 אל אלקים הוי' דיבר ויקרא ארץ, ואי' בזהרר 51 דהג' שמות הן חג"ת, ובילקוט 52 ע"פ 53 אל אלקים הוי' הוא יודע, דבג' שמות אלו ברא הקב"ה את העולם, ומבואר במ"א 54 שהן בחי' חג"ת הנעלמים הכוללים כל ענין הגילויים שבועולמות, דשם אל הוא בחי' חסד הנעלם והוא בחי' אוא"ס שהי' ממלא מקום החלל, ושם אלקים הוא בחי' גבורה הנעלמה שרש ומקור הצמצום, שהרי זה שיהי' הצמצום הרי הי' ע"ז שרש באוא"ס שלפני הצמצום, והיינו בחי' גבו' הנעלמה, וש' הוי' הוא בחי' ת"ת הנעלם, שרש ומקור הקו. וכמו"כ יש כל הז' שמות באוא"ס שלפני הצמצום, והן בחי' ע"ס הגנוזות, דשרשן הוא באוא"ס שלפני הצמצום 55, ושם הן בחי' שמות להורות ע"ז שאינן בבחי' מציאו' 56, כמו השם באדם שאינו בו באותה המציאות כמו המציאות של הכחות שהן בבחי' מציאות, דבכחות הנה גם כחות העצמי' ההיוליים, הגם שאינם במציאות דבר כלל,

(47) שם, ו.

(48) ברכת, "אהבת עולם".

(49) בתו"א שבהערה 22: "וזהו ענין וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול, כי להיות המשכה זו מבחי' שמו הגדול הוא דוקא ע"י נשמות ישראל".

(50) תהלים נ, א.

(51) זח"ג סה, א.

(52) ילקוט שמעוני יהושע רמז לא: "שלש שמות הללו .. שבהם ברא את העולם שנאמר אל אלקים ה' דבר ויקרא ארץ. אל אלקים ה' שבהם נתנה תורה לישראל .. כנגד שלש מדות שבהן נברא העולם בחכמה בתבונה ובדעת, שנאמר ה' בחכמה יסד ארץ".

(53) יהושע כב, כב.

(54) ראה אוה"ת תהלים (יהל אור) ע' קפט ואילך. סה"מ תרל"ה ח"א ע' מט. תרמ"ח ע' רכד. תרנ"ד ע' י. תרנ"ו ע' שסז. תרנ"ז ע' פה. המשך תער"ב פרע"ג (ח"ג ע' תשסא ואילך). סה"מ עטר"ת ע' עד. תר"ח ע' קכב.

(55) ראה המשך תער"ב פט"ו ואילך (ח"א ע' לב ואילך). ד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ה (המשך תער"ב ח"ד ע' א'רפא ואילך).

(56) ראה תו"א הוספות לויחי קג, ג (ועם הוספות וכו' – אוה"ת ויחי תכו, סע"ב ואילך). דרמ"צ קמח, סע"ב ואילך. אוה"ת וישב תת"פ, א. ואתחנן ע' קכב ואילך. ענינים ע' קמא. ע' רעז ואילך. סה"מ תרנ"ז ס"ע קצא ואילך. תרנ"ט ס"ע קצט ואילך. תרס"ד ע' לג. המשך תרס"ו ס"ע רמה ואילך. סה"מ תרס"ח ע' רב ואילך. המשך תער"ב ח"ד שם. סה"מ תרע"ח ע' קצ. תרפ"ד ע' טו. תרפ"ט ע' קצג ואילך.

הרי מ"מ הן כחות, אבל השם אינו כמו מציאות הכחות. דהכחות נמצאי' בהעלם וישנם כמו שהם עצמיים, אבל השם אינו נמצא כ"כ בהעלם, והוא רק הארה לבד*, וזהו"ע השמות, להורות שהם הארה לבד.

אמנם יש עוד טעם מה שנקראי' בשם שמות⁵⁶, דעם היות שהן הארה, והאור הרי אין בו מן העצם, כי ענינו מה שהוא מעין העצם אבל העצם מובדל מן האור בכלל, ובפרט הארה שאינו נחשב לכלום, ולכן נקראים בתואר שמות להורות שהם הארה בלבד, אבל עם זה הרי יש מעלה נפלאה בשם, דע"י הכלתי מציאות שלו נמשך ומתגלה מציאות עצמי, ומהאי טעמא נקראים שמות להורות על גודל מעלתן בהכלתי מציאו' מצד עצמן, אבל בהם ועל ידן נעשה מציאות ממש בגילויים נפלאים ונעלים מה שלא הי' תחלה כלל. וכמו בענין השבחים, כשמשבחים לאדם בשם חכם חסדן וגבור עד"מ, הנה ע"י השבח שמשבחים אותו נמצא ונתחדש בו ענין החכ' החסד והגבו' בפועל בגילויים נעלים ונשגבים. והיינו, דלא מיבעי שאין בו גילוי חכ' במוחו, אלא אפי' גם כשהחכמה אינה נמצאת אפילו בההמשכה הנעלמת, דידוע דבגילוי החכ' יש בזה סדר מסודר, דתחלה באה בהמשכה נעלמת, וגם אז הרי אין זה הכרח כלל שההמשכה נעלמת תתגלה, ויכול להיות שלא יתגלה כלל, וכאן הוא דגם בההמשכה הנעלמת לא נמצא חכ' ושכל, מ"מ הנה ע"י השבח שמשבחים אותו בשם חכם נמצא אצלו חכ' ושכל מכח ההיולי העצמי, היינו דע"י השבח נמצא דבר מופלא ונשגב מה שהוא בעצמו אינו יודע מזה כלל, וגם לא הי' בהשערה אצלו כלל, ובאמת הנה לולי השבח לא הי' מתגלה

(* אשר לפי ענין זה שבשם הוא ע"ד הזיו הכלול בהמאור שאינו עולה בשם מציאות כלל, ועם היות דכל ענין היותו הוא מצד עצמות המאור, אבל הוא עצמו אין לו שום מציאות לעצמו, וכן הוא בענין השם דאינו דומה לכת, דלא מיבעי כח הנעלם שהוא המציאות האמיתי, שהוא ההעלם של הכח הגלוי הבא בצירור מצויר מה שהוא שבהכרח אשר במציאות מהותו סותר לההפכו, כמו החסד לגבו' וגבו' לחסד, אלא אף גם הכח העצמי שאינם סותרי' זל"ז, מ"מ הרי הן מציאות ממש, שהרי כאו"א מהן הוא מה שהוא, לא כן בשם, שהוא הארה שאינו מציאות כלל⁵⁷.)

(57) על קטע זה כתב רבינו: „אצ"ל" (= אין צריך להעתיק)*.

(58) ראה מקומות שצויינו בהערה 56. סה"מ תרס"ב ע' רמח. תרס"ח ע' פג. ד"ה וספרתם לכם תרע"ה (המשך תער"ב ח"ד ע' אישיו ואילך). סה"מ תרע"ח ע' קצ. פרת"ס ט"ע ר. ועוד.

(* ראה שיחות ש"פ ראה, מבה"ח אלול תשמ"ב; ש"פ האזינו, שבת שובה (התוועדות ב') תשמ"ה (תו"מ התוועדות תשמ"ב ח"ד ט"ע 2060 ואילך). תשמ"ה ח"א ע' 73) – ושם, שיש להדפיס קטעים אלו ולציין שנרשם עליהם „אצ"ל".

אצלו גילויים אלו כלל, כי הן המה כמוסים וחתומים בעצמות כח ההיולי העצמי, ורק ע"י השבח הוא שנמצא ומתגלה. וכמו שאנו רואין במוחש בשני גבורים המתאבקים, הנה ע"י קריאת השם שקוראי' בשמו, מעוררים בו כח פנימי בגילוי כח הגבו' מכח ההיולי העצמי, וכש"כ בשבח החכ' ושכל שמעורר כח ההיולי העצמי. והדוגמא מזה יובן למעלה, דע"י קריאת שם חכים נעשה בחי' מקור להאציל בחי' חכ', רק בזה אין הנמשל דומה למשל, דבאדם הנה המקור היינו כח ההיולי העצמי דחכ' חסד וגבו' ישנו גם קודם הקריאה, ובהנמשל למעלה הוא דגם המקור לא יש במציאות כלל וע"י קריא' שם נעשה המקור להאציל בחי' החכ', ומ"מ הרי הן בחי' שמות וספירות. דכ"ז שייך בבחי' עלות הרצון, וכדאי' בפרד"ס בשער הצחצחות פ"ג דכאשר עלה ברצונו ית' להוות ולהאציל אצ"י הטהור והקדוש אז נאצל ונצטייר כולו בעצמותו כו', והיינו דרק בעלות הרצון שייך ענין השמות והע"ס הגנוזות, דמאחר שזהו עליית הרצון על אצ"י ה"ז בבחי' שייכות אל האצ"י, לכן שייך שם בחי' ע"ס הגנוזות, אבל באוא"ס שקודם עלות הרצון שאינו בבחי' שייכות אל העולמות אינו שייך בחי' שמות וספירות⁵⁹. דזהו הב' בחי' ומדריגות דקדש וקדוש שבאוא"ס שלפני הצמצום⁶⁰, דקדש הוא מלה בגרמי⁶¹, היינו שמובדל לגמרי, וקדוש הוא קדש ו', דוא"ו מורה על הגילוי⁶², דעם היותו בבחי' הבדלה, ה"ה מ"מ בבחי' המשכה וגילוי, דהאוא"ס שקודם עלות הרצון הוא בחי' קדש, והאוא"ס דעלות הרצון הוא בחי' קדוש. דהנה מ"ש³¹ עד שלא נבה"ע ה"י הוא ושמו בלבד, זהו באוא"ס שקודם עלות הרצון⁶³, דעל מא' זה עד שלא נברא העולם כ' העה"ק⁶⁴ דה"ה עד שלא נאצל אצ"י העליון, ובחי' ע"ס הגנוזות שהן בבחי' עלות הרצון כנ"ל זהו בחי' אצ"י דכללות⁶⁵, וא"כ מ"ש עד שלא נבה"ע היינו עד שלא נאצל האצ"י ה"י הוא ושמו בלבד היינו בחי' אוא"ס שקודם עלות הרצון, דבחי' ומדרי' זו הוא בחי' שמו שם א'⁶⁶, דבעלות הרצון ה"ה

(59) ראה מאמרי אדמ"ר הזקן הנחות הר"פ ע' קמט. ועם הגהות וכו' – אוה"ת שה"ש ח"ג ע' תתקטו ואילך. סהמ"צ להצ"צ קנג, א. אוה"ת ואתחנן שם (ע' כג). המשך תרס"ו ע' רמה ואילך. סה"מ תרס"ט ע' קמה. עת"ר ס"ע סד ואילך. המשך תער"ב פי"ז (ח"א ע' לה). פרמ"ו (ח"ג ע' תרפג). ד"ה אחת שאלתי תרע"ה (ח"ה ע' א'תקטט).

(60) ראה המשך תרס"ו ע' תרפ ואילך. המשך תער"ב פרמ"ג (ח"ג ע' תרעג).

(61) זח"ג צד, ב.

(62) ראה תניא אגה"ת פ"ד (צד, ב). ובכ"מ.

(63) ראה סהמ"צ, אוה"ת ואתחנן, המשך תרס"ו וסה"מ עת"ר שבהערה 59. המשך תער"ב פכ"ד

(ח"א ע' 1).

(64) עבודת הקודש ח"א (חלק היחוד) פ"ב.

(65) ראה המשך תער"ב פמ"ח. פנ"ח (ח"א ס"ע קח ואילך. ע' קמב).

(66) ראה אוה"ת שה"ש שם. המשך תרס"ו שם (ע' רמח). המשך תער"ב פכ"ד. פכ"ט (ח"א ע' נ. ע' ג).

ח"ו ואתב ואילך.

שמות ל' רבים⁶⁶, שהם ז' שמות²⁴, ובפרטיות הן עשר שמות²⁵, והו"ע ע"ס הגנוזות, אבל באוא"ס שקודם עלות הרצון הוא שם א'⁶⁶. דבחי' השמות הגם שזהו באוא"ס שלפני הצמצום, מ"מ ה"ה באין ערוך לגבי בחי' שמו, היינו בחי' הכללי' דאוא"ס, מצד ב' טעמים, הא', שהרי הן שמות פרטים, והב', והוא העיקר, מפני שהן בבחי' עלות הרצון, וא"כ הרי נתחדשו, שהרי כשעלה ברצונו להאציל אז נאצלו ונצטיירו, הרי זהו שנתחדש בעלות הרצון. ועם היות דאור א"ס נק' אין סוף ולא אין לו תחלה, לפי שיש לו תחלה⁶⁷, והוא ג"כ מחודש כעין שקדמו ההעדר, וטעם הדבר מפני שהוא גילוי רצוני, דאור הוא גילוי ואינו מוכרח ח"ו בהגילויים כ"א הוא גילוי רצוני, וכל גילוי רצוני ה"ז כמו שקדמו ההעדר⁶⁸, ומ"מ הנה אחר כ"ז הרי אינו בבחי' התחלה ובבחי' התחדשות כמו ע"ס הגנוזות שבבחי' עלות הרצון⁶⁹. ומאחר שהשמות הן באין ערוך לגבי בחי' שמו, הרי בחי' שמו הוא רז וסוד לגבי בחי' השמות. וזהו"ע לאתקנא רזא דשמי', להמשיך בחי' שמו, דהיינו בחי' אוא"ס שקודם עלות הרצון. וזהו התחדשות ההמשכה לאחר הצמצום לגבי כמו שהי' קודם הצמצום, דע"י תומ"צ ממשיכים בחי' אוא"ס שקודם עלות הרצון, דאוא"ס שהי' ממלא מקום החלל קודם הצמצום הוא בחי' אחרונה שבהאור שבזה הי' העלות הרצון, ותומ"צ הן לאתקנא רזא דשמי' בחי' אוא"ס שקודם עלות הרצון.

וזהו החדש הזה שהוא ניסן חדש של גאולה הוא רק לכם לנש"י, וחדידו זה דגאולה הוא ראש ועליון לכל עניני התחדשות, וע"י העבודה דתומ"צ שהו"ע לאתקנא רזא דשמי' להמשיך בחי' אוא"ס שקודם עלות הרצון, הנה המשכה זו יהי' לכם ראשון גם בחדשי השנה. ובעבודה הוא דחדש דברה"ע הוא העבודה דתורה, דבשביל התו"מ נברה"ע ובריאת העולם הוא ע"י התורה, וחדש הגאולה הוא העבודה באמונה בטחון ותקוה. וזהו החדש הזה דחדש הגאולה, לכם ראש חדשי' וראשון הוא לכם לחדשי השנה, להיות חזק באמונה בטחון ותקוה, והיינו דאור הגאולה דראש חדשים דחדש הגאולה יאיר בכל חדשי השנה.

(67) ראה אוה"ת ענינים ע' קסא ואילך. ע' קעה ואילך. המשך תרס"ו ע' ריט ואילך. ע' רל ואילך. המשך תער"ב פניג' (ח"א ע' קכה ואילך). וש"נ.

(68) ראה סה"מ תרמ"ח ס"ע ר"ו. תרנ"ט ע' קצט. תרס"ד ס"ע לב ואילך. המשך תרס"ו ע' רכו. סה"מ תרס"ט ע' שעו. עת"ר ע' רסב. המשך תער"ב פרה"ה (ח"ב ע' תקעד). פש"כ. שפשכ"ט (ח"ג ע' תצב. ע' תתקכ). ח"ו ע' ואישסח. תורת שלום – ספר השיחות ע' 147.

(69) ראה גם המשך תרס"ו שם. סה"מ עת"ר ס"ע לט ואילך.

בס"ד, ב' ניסן, רצ"ד.

א"ר אלעזר עתידין צדיקים שאומרין לפניהם קדוש כדרך שאומר⁷⁰ לפני הקב"ה (ב"ב דע"ה, ע"ב). והנה בתחלה אומר עתידין צדיקים לשון רבים, ואח"כ אומר כדרך שאומר לשון יחיד. דלכא"ל לשון רבים כדרך שאומרים לפני הקב"ה. והנה מאמר זה סובב הולך על המאמר שקודם לו א"ר יוחנן עתידין צדיקים שנקראין על שמו של הקב"ה, דכל זה היינו אמירת קדוש וזה שנקראין על שמו של הקב"ה הוא שכרן של הצדיקים לע"ל עבור עבודתם ויגיעתם בעלמא דין. דהנה אמרו⁷¹ (כתובות ד"ה, ע"א) גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, דאלו במעשה שו"א כתיב⁷² אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, ואלו במעשה ידיהם של צדיקים כתיב⁷³ מכון לשבתך פעלת הוי' מקדש ה' כוננו ידיו, ופרש"י⁷³ מקדש מעשה ידי צדיקים הוא. דזהו עבודתן ויגיעתם של הצדיקים, לעורר בכל אחד ואחד מישראל, להיות מוחו ולבו מכון לשבתו ית' ע"י העסק בתורה ועבודה שבלב בעסק התפלה בכירור וזיכוך המדות, והם בונים מקדש ה' בלב כאו"א מישראל, אשר בגלל זאת באים הם על שכרם בג"ע בגילויים נעלים ונפלאי', ובהגילויים דלעתיד זוכים שאומרין לפניהם קדוש ונקראי' על שמו של הקב"ה. וצ"ל מהו"ע מעלת השכר באמירת קדוש, ובמה שנקראים על שמו של הקב"ה, מהו"ע מעלת השם דזהו שכר היותר נעלה עבור עבודתם ויגיעתם של הצדיקים במס"נ כל ימי חייהם בעלמא דין. גם צריכים להבין שרש ענין המנהג שנהגו כל ישראל לקרוא שם ילדיהם הנולדים על שמות הצדיקים הידועים והמפורסמים.

ולהבין כ"ז ילהק"ת משנת⁷⁴ ל"מ"ש בזהר⁷¹ דכל ענין התומ"צ הוא לאתתקנא רזא דשמ"י⁷², דע"י המצות ממשכים אוא"ס במדות וספי' העליונות, וענין לאתתקנא רזא דשמ"י הוא בחי' שמו הגדול האוא"ס שלפני הצמצום שנתעלם בשביל בנין העולמות והוא הגילוי דשם הוי'. ונת⁷⁵ ב' טעמים במה שנקראים שמות, א', שהשם הוא הארה, ב', דהשם הנה ע"י הבלתי מציאות שלו בא מציאות ממש. עד שלא נבה"ע ה' הוא ושמו בלבד, שמו שם א'⁶⁶ האוא"ס

(70) שאומר: כ"ה בכמה דפוסים (פרנקפורט דמיין, ת"פ. פראג, תר"ו. לעמבערג, תרכ"ה. ועוד). ובכמה דפוסים וכת"י: שאומ'. בדפוסים שלפנינו: שאומרים. וראה גם דקדוקי סופרים.

(71) ישע"י מח, יג.

(72) בשלח טו, יז.

(73) כתובות שם (ד"ה אף ידי).

(74) ע' ד ואילך.

(75) ס"ע ו ואילך.

ב' ניסן, ה'תרצ"ד

יא

שקודם עלות הרצון, שזהו למעלה מהאור דעלות הרצון, וע"י העבודה בתומ"צ ממשיכים האוא"ס שקודם עלות הרצון.

והנה עם היות שהאור שבבחי' עלות הרצון אינו בערך האוא"ס שקודם עלות הרצון, עד שהאוא"ס שקודם עלות הרצון הוא רז וסוד לגבי האוא"ס דעלות הרצון, ונת'⁷⁶ דזהו"ע לאתקנא רזא דשמי', שע"י התומ"צ ממשיכי' בחי' האוא"ס דקודם עלות הרצון, דהמשכה זו הוי חידוש גמור היינו מה שלא הי' גם קודם הצמצום, דהאור שהאיר במקום החלל ומקו"פ לפני הצמצום הוא בחי' האוא"ס דעלות הרצון, וכאשר ע"י תומ"צ ממשיכי' בחי' האוא"ס דקודם עלות הרצון הוי התחדשות גמורה. ומ"מ אין זה עדיין חידוש אמיתי, דכל ענין החידוש הוא רק לגבי החלל ומקו"פ, דבמקום שנעשה ע"י הצמצום החלל ומקו"פ הנה גם לפני הצמצום לא האיר אור זה דקודם עלות הרצון, וא"כ כאשר ע"י תומ"צ ממשיכים את האוא"ס דקודם עלות הרצון, הוי חידוש גמור. והחידוש הוא בב' ענינים, הא', בעצם המשכה מה שממשיכי' אור חדש מה שלא האיר מעולם במקום החלל ומקו"פ גם לפני הצמצום, והב', באופן המשכה, דהמשכה הוא ע"י עבודת הנבראים בקיום התומ"צ. אמנם כל החידוש הזה הוא רק לגבי החלל ומקו"פ ולא שהוא אור חדש בעיקרו, היינו אור שנחדש הגילוי שלו מה שלא הי' תחלה כלל. דהנה ידוע דגם האוא"ס שלפני עלות הרצון ה"ז ג"כ בחי' הגילוי דאוא"ס, רק שהוא בחי' גילוי לעצמו, דהאור דעלות הרצון הוא בחי' גילוי השייך אל העולמות, והאור דקודם עלות הרצון הוא בחי' הגילוי לעצמו.⁷⁷ וכידוע דבאור יש בו ב' מדרי', הא', אור המאיר לעצמו, והב', אור המאיר לזולתו, שהכל הוא בעצמותו, והם ב' בחי' ומדרי' קודם עלות הרצון ועלות הרצון, והיינו דעלות הרצון הוא הגילוי לעצמו אור השייך אל הזולת היינו אל העולמות, וקודם עלות הרצון הוא הגילוי לעצמו אור שאינו שייך אל העולמות, ועם היות דאינו שייך אל העולמות אבל גם זה הוא בחי' גילוי, וה"ז בחי' התעוררות כללי עכ"פ, דמאחר שהוא בחי' גילוי ה"ז בחי' התעוררות כבי', וממילא הגם שאינו בבחי' שייכות אל העולמות, ה"ז מ"מ ג"כ לא בבחי' הבדלה לגמרי מן העולמות.⁷⁸ ולכן הנה ב' בחי' ומדרי' אלו הם ב' המדרי' ממלא וסובב כמו שהן באוא"ס שלפני הצמצום,⁷⁸ והן שרשי ממכ"ע וסוכ"ע דלאחר הצמצום, דבחי' עלות הרצון הוא אור הממלא לפני הצמצום והוא שרש בחי' ממכ"ע אחר הצמצום, ואוא"ס שקודם עלות הרצון הוא אור הסובב לפני הצמצום והוא שרש בחי' סוכ"ע אחר הצמצום. והרי בחי' סוכ"ע

(76) ע' ה ואילך.

(77) ראה המשך תרס"ו ע' רמו. ע' תרעה ואילך. סה"מ תרס"ח ע' כה ואילך. עת"ר ע' סד ואילך. המשך תער"ב פ"ע (ח"א ע' קעג). ח"ו ע' וא'רסח; ע' וא'ערה (ומציין שם לד"ה בהעלותך תרעה [ח"ה ע' א'שצט]). ע' וא'רפג. ע' וא'רפה. סה"מ תרפ"ט ס"ע כט.

(78) ראה המשך תער"ב פר"ה (ח"ב ע' תקעז). ח"ו ע' וא'רפג.

הגם שזהו בבחי' הבדלה מהעולמו' מ"מ יש לו שייכות לעלמין כנודע⁷⁹, וא"כ בחי' אווא"ס שקודם עלות הרצון ג"כ⁸⁰ בבחי' איזה שייכות אל העולמות. ומובן דבהמדרי' שלפני הצמצום הכל הוא בבחי' הפלאה ביותר, ומ"מ הוא בבחי' איזה שייכות. וגם במדרי' ובחינה זו שייך ענין הספי', רק שהן בבחי' ספירות אין קץ, דבעלות הרצון הן ע"ס כנ"ל, וקודם עלות הרצון הנה שם אין מספר לספירות⁸¹, וא"כ הרי גם בקודם עלות הרצון הרי גם שם שייך שמות ל' רבים. והגם דספירות אין קץ אינן בבחי' ריבוי והתחלקות, מ"מ ה"ז הבחינה והמדריגה דאחד, ולא הבחינה והמדריגה דיחיד, דאחד הוא התאחדות הפרטים, וכמ"ש במ"א⁸¹ בהפרש דג' ענינים אחד יחיד וקדמון⁸². וא"כ לפ"ז צ"ל דזה מה דכל ענין התו"מ הוא לאתתקנא רזא דשמי', הנה רזא דשמי' הוא בחי' עצם האור שלמעלה מבחי' גילוי, וכמבואר במ"א בארוכה⁸³ דעצם האור לא בגדר גילוי כלל, ובחי' הגילוי הוא בחי' התפשטות האור. וכדוגמא שיש ב' מדרי' בסתום⁸⁴, הא, מה שסתום לגבי המקבלים, והיינו שאין זה סתום בעצם, כי בעצם הוא בחי' גילוי בעצמו, רק שהוא למעלה מגילוי אל המקבלים, והב', הוא בחי' סתום בעצם, דהסתום בעצם אינו בחי' גילוי לעצמו, וע"כ אינו בגדר גילוי כלל, היינו שאין ענינו ענין הגילוי. וכמו"כ הוא באוא"ס שלפני הצמצום, דגם האוא"ס שקודם עלות הרצון הוא בחי' ההעלם לגבי העולמות, והיינו דאין זה מה שבבחי' שייכות אל העולמות אבל הוא בחי' ההעלם לגבי עולמות, ועם היות דבפרטי מדרי' בחי' ההעלם של הגילוי איך שהוא בהאוא"ס שלפני הצמצום הוא בחי' אווא"ס דעלות הרצון, מ"מ הנה גם בחי' אווא"ס שקודם עלות הרצון אין זה בחי' העלם לגמרי, שה"ה בחי' גילוי לעצמו, ורק בחי' ומדריגת עצם האור זהו מה שסתום ונעלם בעצם. וזהו לאתתקנא רזא דשמי', הכוונה בחי' עצם האור שאינו בגדר גילוי כלל, והיינו דאין ענינו ענין

(79) ראה תו"א מגילת אסתר צח, ב. תורת חיים ויחי רמ, ד. סה"מ תרנ"ז ע' רא. תרנ"ח ע' עח. עטר"ת ע' רעא. ע' שעא. תרפ"ט ע' מח. תרצ"ב ע' קמד. תרצ"ז ע' 192.

(80) ג"כ: אוצ"ל: הוא ג"כ.

(81) ראה הגהות לד"ה פתח אלי' שבתו"א תרנ"ח ע' נט. המשך תרס"ו ע' רמו. ע' תנד ואילך. ע' תרעט ואילך. המשך תער"ב פכ"ט (ח"א ע' סג). פרמ"ו (ח"ג ע' תרפג). ח"ו ע' וארפה. ע' או'תנו. ע' או'תב ואילך.

(82) ראה שער היחוד פי"א (קיו, ב ואילך).

(83) ראה המשך תרס"ו ס"ע שמ. ס"ע תרעז ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קפג. תרס"ח שם. ס"ע קסו ואילך. עת"ר ע' סד. המשך תער"ב פש"כ (ח"ג ס"ע תנצ ואילך). ד"ה בחודש השביעי תרע"ה (ח"ה ע' א'תקעז).

(84) ראה אמרי בינה שער הק"ש פנ"ד ואילך (פב, סע"ב ואילך). שער התפילין פקמ"ב (קפג, סע"א ואילך). סה"מ תרנ"ג ע' קנד. תרס"ד ע' טז ואילך. המשך תער"ב פ"ר. פרה"ה (ח"ב ס"ע תקנו ואילך. ע' תקעב ואילך). ד"ה וידבר גו' אחרי תרע"ה (ח"ד ע' א'שו). ח"ו ס"ע א'שצא.

הגילוי אלא התוקף העצמי, וע"ד אמת הוי'⁸⁵, שהש' הוי' דלעילא הוא האמת, היינו התוקף עצמי דשם הוי' דלתתא. וזהו הוא ושמו, דבחי' הוא זהו עצם האור שלמעלה מענין הגילוי⁸⁶, והוא בחי' רזא דשמי'.

וביאור הענין הוא⁸⁷, דהנה, עם היות דשם ואור הוא ענין אחד⁸⁸, דמה שבל' המקרא והמדרש נקרא שם, הנה בל' הזהר וכתבי האריז"ל נקרא אור, ומ"מ יש הפרש בין אור ושם. דהנה אור הוא גילוי, שהרי בלא גילוי אין זה אור, דכל ענין הגילוי הוא כשבא באור המאיר, וכמו בהגילויים שבאדם דכתי'⁸⁹ חכמת אדם תאיר פניו, ה"ז גילוי אור שנראה וניכר גם להזולת⁹⁰, וכמו שנראה בחוש דמי שעוסק במושכלות ה"ז ניכר בעור פניו ממש, והוא להיות דכל גילוי בא באור המאיר. ושם הוא העלם שהרי השם הוא בהעלם שאינו ניכר ונראה כלל, וזה שהשם אינו נראה, הרי אין זה שהוא רק לגבי הזולת, אלא דגם לעצמו אינו ניכר כלל, ועם היות דהחיות הוא ע"י השם⁹¹, ולכן הנה מי שהוא חולה ר"ל מוסיפים לו שם או משנים את שמו⁹², והחיות הוא נרגש אל האדם, הנה זהו רק מה שהחיות נרגש אבל השם אינו נרגש כלל⁹³, והעד, כאשר האדם לא ידע את שמו שקראוהו בעת לידתו, הנה מעצמו לא ידע את זה, כי השם אינו נרגש אליו, וטעם הדבר מפני שהשם הוא העלם⁹⁴. ולכן הנה מהאור יודעים מציאות המאור

(85) תהלים קיז, ב. וראה מאמרי אדמו"ר האמצעי שמע"צ ושמח"ת ע' אשטו ואילך. ד"ה פקודי ה' תרנ"ה (סה"מ ליקוט ח"ב ע' ס ואילך. סה"מ תרנ"ה ע' תמח). המשך תרס"ו ע' רצא ואילך. המשך תער"ב פק"ב (ח"א ע' שטו). פרמ"ד. פרמ"ו. פשמ"ו (ח"ג ע' תרעו). ס"ע תרפא. ע' תתקסב). ח"ה ס"ע א'תרנו.

(86) ראה סה"מ עת"ר ע' שסב. המשך תער"ב פקס"ג (ח"ב ע' תמח). ד"ה בהעלותך תרע"ה (ח"ה ע' אשצט). ח"ו ע' א'רסח.

(87) בהבא לקמן – ראה ד"ה ויאמר גו' בא תר"ל ותרמ"ב שבהערה 1 בשוה"ג, והמאמרים שצויינו שם. וראה סה"מ תרס"ט ע' בא ואילך. ד"ה זה היום וד"ה שיר המעלות תשכ"ה (סה"מ תשכ"ה ע' ו ואילך. ע' טז ואילך). ד"ה אתה אחד תשכ"ט (סה"מ מלוקט ח"ד ע' עב ואילך. בהוצאה החדשה – ח"ב ע' יג ואילך). ד"ה בסוכות וד"ה לעושה נפלאות תשל"ד (סה"מ תשל"ד ע' כז. ע' מח ואילך). ד"ה באתי לגני תשכ"ז (הב'), תשד"מ (תו"מ סה"מ באתי לגני ח"ב ע' תצו ואילך. ע' תקפ).

(88) ראה לקו"ת בהר מא, ג. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' רסא. שערי תשובה ע, ג. סהמ"צ להצ"צ קנב, ב. סה"מ תרכ"ט ע' קלה ואילך. תר"ס ע' מד ואילך. תרצ"א ע' רסו. ד"ה אחת שאלתי תשכ"ד (סה"מ תשכ"ד ס"ע ו).

(89) קהלת ת, א. וראה ירושלמי שבת פ"ח ה"א. נדרים מט, ב.

(90) ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ע' קיט.

(91) ראה לקו"ת בהר מא, ג. סה"מ תרצ"א ע' רסה. ובכ"מ.

(92) ראה רמ"א יו"ד סשל"ה ס"י.

(93) ראה גם סה"מ תרצ"א שם.

(94) ראה גם ד"ה וספרתם לכם שבהערה 58 (ע' א'שיח).

וגדלותו, וכמו אור הנר ואור האבוקה, הרי מהתפשטות האור יודעים אם המאור הוא נר או הוא אבוקה, ובנר גופא יש נר דק שאינו מאיר כ"כ ונר עב בפתילה עבה ומאירה יותר, וכמו"כ אור השמש ואור היום, הרי שמהאור אנו יודעים מציאות המאור, רק שאין אנו יודעים מהות המאור מפני שהעצם מובדל מהאור⁹⁵, שהרי האור הוא הארה שאין בו מהעצם כלל⁹⁶, ומפני הבדלת ערך העצם מהאור, הנה משום זה אין אנו יודעים מהות המאור, אבל מציאותו של המאור נודע לנו, מפני שהאור הוא מעין המאור⁹⁷, והיינו מפני שהאור הוא גילוי, וכל גילוי ה"ה דבוק בהעצם, ע"כ הוא מעין העצם ומגלה את העצם בענין מציאותו עכ"פ. דכ"ז הוא באור, אבל מהשם אין אנו יודעים את העצם כלל. ועם היות שהשם יש לו שייכות עם העצם, וכמו בקריאת שמות דאדה"ר שקרא שמות לכל הבהמה והחי⁹⁸ ואמר לזה נאה לקרות שם שור ולזה שם ארי⁹⁹, מפני דאותיות אלו מחיים אותו⁹⁹, דזה שרשו מפני ארי שבמרכבה עליונה וזה שרשו מפני שור שבמרכבה עליונה¹⁰⁰, ואמר הקב"ה למלאכי השרת ראו חכמתו גדולה¹⁰¹ משלכם, דקריאת שמות היא חכמה גדולה, דאם ה' ענין הסכמי הרי גם המה"ש¹⁰² היו יכולי לקרוא בשם, הרי שהשם יש לו שייכות להשרש ומקור, ומ"מ הנה מהשם אין אנו יודעים את העצם היינו שרשו ומקורו, והראי' הוא מזה גופא שאמר הקב"ה ראו שחכמתו גדולה, והרי מהאור לידע את העצם אם הוא השמש או אור היום או לבנה וכה"ג באור האבוקה והנר אין צריכים חכמה גדולה, ואם מהשם היו ג"כ יכולים לדעת את העצם, הרי החיות כבר נמשך להם, וכבר ה' השם בהעלם, וא"כ ה' אפשר לדעת את השרש, אלא שמהשם אינו יודעים את העצם. ואדה"ר ידע לקרא שמות, מפני שידע את העצם, היינו השרש ומקור, והוא גילה לנו את השמות והשייכות שלהם לשרשם ומקורם. וג"ז הוא רק בכללות המין, והרי יש פרטי שמות בשמות פרטים, וכמו במין המדבר, הנה כללות השם הוא אדם מפני שנברא מן אדמה¹⁰³

95) ראה סה"מ תרס"ד ע' לא. המשך תרס"ו ע' תרי ואילך. סה"מ תרס"ט ס"ע טו ואילך. המשך תער"ב פל"ח. פכ"ג (ח"א ע' פד. ע' שכד). פש"כ. פשנ"ה (ח"ג ע' תתצ. ע' תתקפה).

96) ראה סה"מ תר"ו ע' שכא. תרס"ד שם. המשך תרס"ו ע' רלה ואילך. המשך תער"ב פנ"ה (ח"א ע' קלא ואילך).

97) תניא אגה"ק ס"כ (קל, סע"א ואילך). המשך תרס"ו והמשך תער"ב שם. ובכ"מ.

98) ראה ב"ר פי"ז, ד. במדב"ר פי"ט, ג. תנחומא חוקת ו. וראה בחיי בראשית ב, יט.

99) ראה ספרי הרב המגיד: לקוטי אמרים סימן רמד. אור תורה סימן יד. סה"מ תרכ"ט ותרכ"א

שם.

100) של"ה בית אחרון יד, א.

101) במדרשים שם: מרובה. בבחי שם: חכמתו הגדולה. בשל"ה שם: מעלתו .. גדולה.

102) = המלאכי השרת.

103) מדרשים שבהערה 98.

ומפני דשרשו מבחי' אדם העליון שעל הכסא¹⁰⁴, דאדם הוא ל' אדמה לעליון¹⁰⁵, ויש שמות פרטי' כמו אברהם יצחק ויעקב, שיש כמה בנ"א שנקראים בשם אחד, ואין דומים זל"ז¹⁰⁶, לא בהשגת שכלם ולא במזג מדותיהם ולא בהעבודה שלהם באהוי"ר, והיינו שמובדלים זמ"ז בכל עניניהם ונקראים בשם אחד, הרי שמהשם אינו יודעים את העצם. וטעם הדבר הוא לפי שהשם הוא בעולם, ולהיותו בעולם א"א לדעת ע"י¹⁰⁷ את העצם.

והדוגמא מזה למעלה באצי', דספי' דאצי' הן אורות שהן גילוי', דכל ענין האצי' הוא בחי' גילוי אור, וכמא' הזהר¹⁰⁸ דבגין דישתמודעון לי', שנודע¹⁰⁹ ענין אלקות, כי לולי האצילות דעולם האצי' לא היינו יודעין כלל אלקות¹¹⁰, וע"י האצי' אנו יודעים אלקות, וגם אנו יודעים בחי' אוא"ס שלמעלה מאצי'¹¹⁰, והוא להיות דאצי' הוא אור, והאור הוא מעין העצם ומגלה את העצם. והנה ספי' המל' נק' שם¹¹¹, שם כבוד מלכותו¹¹², מלך שמו נקרא עליהם¹¹³, דספי' המל' הוא בחי' העולם, הרי שהאור יש בו יתרון מעלה על שם בזה שהאור הוא בחי' גילוי, וגם בו וע"י יודעים את העצם.

אמנם, עם היות דיש יתרון המעלה באור על שם בכ' ענינים, הא', דאור הוא גילוי ושם הוא העולם, והב', דע"י האור יודעים מציאות העצם, וע"י השם אין יודעים את העצם, מ"מ הרי יש יתרון בשם על האור, בזה שהשם הוא נוגע בהעצם, שם רירט אן דעם עצם ופועל המשכת העצם, שהרי כשקוראין לאדם בשמו הוא נפנה לקוראיו¹¹⁴, הרי כל עצמותו נפנה לקוראו בשמו, וכן הוא

(104) ראה לקו"ת ויקרא ב, ב. מאמרי אדמו"ר הזקן תקע"ב ע' לא. ע' מא. ע' ריב. תורת חיים בראשית ה, ג. ובכ"מ.

(105) לשון הכתוב – ישע"י יד, יד. וראה ספר עשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"ב פל"ג. של"ה ג, א. כ, ב.

(106) ראה לקו"ת וסהמ"צ להצ"צ שבהערה 88. מאמרי אדמו"ר הזקן פרשיות ח"א ע' רכב. אוה"ת שמות ע' קג.

(107) = על ידו.

(108) ח"ב מב, ב.

(109) שנודע: בסה"מ עטר"ת שבהערה 1: שנדע.

(110) ראה אוה"ת יתרו ע' תתלו. סה"מ תרס"ב ע' שכו. תרס"ח ע' קעב ואילך. תרס"ט ע' פ. עת"ר ע' רצב. המשך תער"ב פ"ו. פצ"ה (ח"א ע' יג. ע' רמו ואילך). ד"ה וספרתם שבהערה 94.

(111) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) מערכת שם. מאורי אור אות ש עיף נג וביאר נתיב שם.

(112) פסחים נו, א.

(113) פיוט אדון עולם.

(114) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן ואוה"ת שבהערה 106. ובכ"מ.

א"ר אלעזר עתידין צדיקים

בענין השבחים דבקריאת שם יש יתרון מכמו שבח בלא קריאת שם, מפני שהשם נוגע בהעצם ממש, ולא זו בלבד מה שנוגע בהעצם אלא עוד ממשיך את העצם, משא"כ האור אינו ממשיך את העצם¹¹⁵, ועם היות דאור הוא מעין העצם דעי"ז הרי ממנו יודעים את העצם, ומ"מ אינו ממשיך את העצם, ואדרכא אור קטן נמשך אל האור הגדול ממנו, כמו אור הנר לאור האבוקה, אבל השם ה"ה ממשיך את העצם¹¹⁵, והרי מובן מזה דהשם מגיע בעצמות הנפש במדרי' גבוה יותר מהאור המתפשט ממנו, והיינו דעם היות דהשם הוא העלם הנה שרשו הוא בהעצמות, דהעצמות ה"ה בחי' העלם בעצם ומשם שרש השם, והאור הוא אור המתפשט מהעצם.

והדוגמא מזה יובן למעלה, דבחי' שם הוא בבחי' עצמות אוא"ס, והוא בחי' שמו העצמי הכלול בעצמותו ממש. דהנה, כל הבחי' ומדריגות שנת"ל, הנה הכל הוא בחינות ומדריגות באור א"ס ב"ה, אבל שמו העצמי הוא ששמו ית' קדמון קדמותו ית'¹¹⁶, והוא בחי' העלם העצמי דא"ס. ונת' דהשם, שרשו בבחי' העצמות, היינו דספי' המל' שהיא בחי' שם ובחי' העלם, הנה שרשה בבחי' עצמות א"ס בחי' שמו העצמי¹¹⁷, וזהו דבר"ה ויוהכ"פ אנו צועקים המלך, להמשיך בחי' ספי' המל' משרשה ומקורה הראשון, שז"ע המלך הקדוש¹¹⁸, בחי' קדושת העצמות דעצמות א"ס, שזהו אמיתת בחי' קדש. דהנה, כללות אוא"ס הוא בחי' קדוש, ויש ג"פ קדוש¹¹⁹, זהו הג' בחי' ומדרי' באוא"ס ב"ה שנת"ל, עצם האור ואוא"ס שקודם עלות הרצון ובחי' האוא"ס דעלות הרצון, ואמיתת בחי' קדש הוא בחי' שמו העצמי בחי' העלם העצמי דא"ס¹²⁰, שעז"נ¹²¹ וקדשתי את שמי הגדול, שמקדש את שמו הגדול, כללות הבחינה דאוא"ס ב"ה שלפני הצמצום, שנמשך מבחי' אתה¹²² קדוש בשמך קדוש¹²³.

(115) ראה סה"מ תרס"ט שבהערה 87.

(116) ראה אוה"ת יתרו ע' תתלד ואילך. סה"מ תרנ"ו ע' שפא ואילך. המשך תרס"ו ס"ע רמו ואילך.

ע' תקסז. המשך תער"ב פר"ה (ח"ב ע' תקעד). פש"כ (ח"ג ע' תתצא). וש"נ.

(117) ראה סה"מ תרנ"ט ע' כ. המשך תרס"ו ס"ע תנו ואילך. המשך תער"ב פע"ד (ח"א ע' קפד).

(118) תפלת העמידה לעשי"ת (ברכות יב, ב). וראה לקו"ת נצבים נא, ב ואילך.

(119) ישע"י ו, ג.

(120) ראה המשך תרס"ו ע' תרפב.

(121) יחזקאל לו, כג.

(122) תפלת העמידה.

(123) ראה גם אוה"ת יתרו שם. סה"מ עטר"ת ע' נט. תרח"ץ ע' קטז.

וזהו שמו של הקב"ה, וצדיקים נקראים על שמו של הקב"ה, דא' בספר גנת אגוז¹²⁴ שיש שם הוי' בלא אותיות, ומבואר במ"א¹²⁵ שזהו בחי' שמו העצמי. וזהו דגבי האבות נא'³⁴ ושמי הוי' לא נודעתי להם, דאמיתת בחי' ש' הוי' שנק' שמי הוי' הוא בחי' שמו העצמי, בחי' העלם העצמי דא"ס¹²⁶, לא נודע להאבות, ורק למשה שהי' דור שביעי לאברהם³⁹, והי' נשיא, אליו נתגלה השם דש' הוי'. ונצטוה לגלות שם הוי' לכנס"י, והוא ע"י תורה, דע"י התורה נמשך בחי' עצמות א"ס, דעל התורה כתי'¹²⁷ כאשר יאמר משל הקדמוני, שע"י התורה נמשך בחי' עצמות א"ס. דהנה התורה היא ממוצע בין א"ס לנש"י¹²⁸, וכמא'¹²⁹ תלת קשרין מתקשראין דא בדא ישראל מתקשראין באורייתא ואורייתא בקוב"ה, דההתקשרות היא בבחי' דבקות עצם בעצם, דהממוצע דתורה שבין הא"ס לנש"י הוא שהממוצע אינו מפסיק ביניהם, ונמשך בחי' העצמות ממש¹²⁸. וזהו"ע לאתתקנא רזא דשמי, דע"י התומ"צ ממשיכים בחי' שמו העצמי.

וזהו עתידין צדיקים שיאמרו לפניו קדוש, דשכרן בהגילויים דלע"ל הוא שיקראו ע"ש של הקב"ה שהוא הגילוי היותר נעלה, ויאמרו לפניו קדוש, דעלייתם בבחינה ומדריגה זו דקדוש יהי' כדרך שאומר לפני הקב"ה, הכוונה לפי אופן עבודתו ויגיעתו בעלמא דין, ולכן אומר כדרך שאומר בלשון יחיד דוקא, דקאי על אופן עבודתו של הצדיק. וכללות עבודת הצדיקים הנשיאים הוא הדביקו' בהעלם העצמי דעצמו' א"ס. וזהו דכת'⁴⁰ שער החצר הפנימית הפונה קדים, דקדים הוא בחי' א"ס קדמונו¹³⁰ של עולם¹³¹ בחי' עצמות א"ס, כאן נאמר שם הוי'

(124) להר"י גיקטליא חלק הראשון שער ההוי' (ד, א). הובא בשל"ה ד, ב ואילך. – הובא באוה"ת שם (ס"ע תתלה ואילך). סה"מ תרנ"ו ע' שפא ואילך. תרס"ח ע' קפ ואילך. וראה רד"ה וידבר אלקים את כה"ד האלה תרע"ה (המשך תער"ב ח"ה ע' א'שנה).

(125) ראה אוה"ת שם. סה"מ תרנ"ו ע' שסג ואילך. תרס"ח שם. המשך תער"ב פר"ה (ח"ב ע' תקעד). ד"ה ויאמר וגו' במדבר תרע"ה (המשך תער"ב ח"ד ע' א'שדמ).

(126) בסה"מ עטר"ת שבהערה 1 מצייין כאן: „עמשנת"ל ד"ה וארא" (סה"מ עטר"ת ס"ע קצד ואילך).

(127) שמואל"א כד, יד. וראה פרש"י: שמואל"א שם; משפטים כא, יג; מכות י, ב. תו"א מגילת אסתר צח, ב ואילך.

(128) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי נצבים ע' תשעח ואילך. ועם הוספות ושינויים – סה"מ תרנ"ו ע' כז ואילך; המשך תרס"ו ע' תקח ואילך; המשך תער"ב פס"ד (ח"ג ע' אי"א). וש"נ.

(129) ראה חז"ג עג, א, ג. וראה סה"מ תרנ"ו שם (ע' כח בשולי הגליון): „רצ"ע דבזהר פ' אחרי דע"ג ע"א לא נאמר תלת קשרין, כי אם תלת דרגין אינון דמתקשרין כו'. אמנם בודאי נמצא באיזה מקום בזהר או בתי' בל' תלת קשרין. וכפי הנראה כ"ק רבינו אדמו"ר [הזקן] זצוללה"ה נ"ע אמר בכל פעם בל' תלת קשרין כו' שכן נזכר הלשון בכל הדרושים".

(130) לשון חז"ל – ב"ר פל"ח, ז.

(131) ראה תו"א ויקהל פו, ד. שער האמונה פס"ו (קב, א). סה"מ תרל"ג ח"א ס"ע רמב ואילך. עת"ר ע' שפד. המשך תער"ב פרמ"ו (ח"ג ע' תרפג).

כסדרו ולמפרע ברמז בלבד, דימי המעשה וביום השבת הוא ר"ת שם הוי' כסדרו⁴¹, המעשה וביום השבת יפתח הוא ר"ת שם הוי' למפרע⁴², והכל ברמז דוקא, משום שהשם שכלול בעצמותו ממש הוא בלא אותיות, זהו אופן עבודתם בעלמא דין, ולכן הנה שכרם הוא שיקראו לפניו קדוש, דענין הקריאה הוא גילוי ממש. דזהו דכתיב¹³² אני בצדק אחזה פניך, דהצדיקים בהיותם בעלמא דין, הנה הפנימי הוא רק במדרי' אחזה, שהוא רמז, אשבע' בהקיץ תמונתך¹³², דבהקיץ לע"ל בתחיית המתים¹³³, אז אשבעה תמונתך בגילוי פנימי ממש דתמונת¹³⁴ ה' יראה, זי"ע.

---

(132) תהלים יז, טו.

(133) ראה ב"ר פכ"א, ז. פרש"י עה"פ.

(134) ראה בהעלותך יב, ח. וראה ספר החקירה להצ"צ ע, א.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות
משה הלוי בן פעשא לאה
מנוחה קריינדל בת אסתר
וכל יוצאי חלציהם שיחיו
לאורך ימים ושנים טובות ובריאות
ולהצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה
בכל אשר יפנו בגשמיות וברוחניות
ולנחת רוח יהודי חסידותי מתוך שמחה וטוב לבב

